С ДУХА НА ПЪРВОУЧИТЕЛИТЕ

150 години
ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"
в Балчик

Скъпи ученици, учители и служители!

Драги родители и съграждани!

Нашето училище е един от най-светлите символи на традицията, векове наред знанието е значима ценност за българския народ и затова е така силна почитта към всички, които творят науката и духовността.

Поколения ученици, родолюбиви съграждани и радетели на образованието всяка година отбелязваме патронния празник на ОУ "Св.Св. Кирил и Методий" в град Балчик и така вече 150 години. През годините са изживени добри и трудни периоди, но едно е останало вечно - вярата в образованието като висша ценност. Носейки в себе си духа и мисията на нашите патрони Кирил и Методий, ние достойно защитаваме авторитета на училището.

Далечната 1860 година ни връща към корените и искрата на Възраждането в България и тук в Балчик. Свободолюбиви българи, заселили се в района, повеждат борба за своя църква и училище и усилията им се увенчават с успех. Появява се църквата "Св. Николай Чудотворец" и училище "Кирил и Методий". Пръв сред тях историята помни нашия съгражданин Кольо Райчев, който десетилетия наред стои начело на църковните и просветни борби в града, дарил 350 аршина земя, за да основе първото училище от две класни стаи. Така до Освобождението училището в Балчик се утвърждава като един от главните фактори за национално пробуждане на българския дух в града.

През 1909-1910 г. с доброволните дарения на хората от квартала се появява действащата и до днес стара сграда с четири класни стаи. Героически се устоява българското съзнание през годините на румънската окупация. Единадесети май се превръща в символ на българската традиция в образованието и духовността с общоградски чествания в местността „Кулака". През 1960 г. е построена и най-новата сграда на училището, първоначално за гимназия.

Днес ние, последователите на това свято дело, с гордост носим името на първоучителите Кирил и Методий, съхраняваме, развиваме и умножаваме създаденото и уверено вървим в бъдещето.

Поклон пред създателите и учителите, градили светинята!

Честит юбилей! Нека училището ни пребъде във вековете! Нека сътвореното се множи и развива за благото на децата ни и всички нас !

Станислав НИКОЛОВ, директор на ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"

Тази книга бе издадена с помощта на:

Община Балчик
Училищно настоятелство при ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"
"Папас олио" ЕООД в Балчик
ЗК"Черно море" в Балчик
ПК"Стил" в Балчик
Ротари клуб в Балчик
ЗК в село Гурково
ЗК в село Брястово

РЕДКОЛЕГИЯ:

Станислав Николов
Петър Петров
Валентин Шалтев
Пламен Иванов

Колегията не претендира за точност и изчерпателност на публикуваните в книгата материали.

ПО СТРАНИЦИТЕ НА ИСТОРИЯТА

В началото на XIX век поради честите войни, които води Османската империя, Добруджа е кръстовище, по което се движат турски и руски войски. Добруджа е обезлюдена, тъй като добруджанската степ не дава подслон през трудните години на войните. Българското население е принудено да напуска своите селища.

Едва след 1812 г. започват да се заселват обезлюдените селища с българи-овчари от Котел, Медвен, Жеравна и други.

За народния състав на населението научаваме от автобиографията на първия възрожденец в Балчик Колю Райчев. Неговата кратка автобиография е свидетелство за един достойно изживян живот и за развитието на града ни през Възраждането.

Колю Райчев е роден в гр. Трявна през 1811 г. В Балчик се заселва през 1833 г., където намира едно селище "останало от незапомнени години без християни, просъществувало турско селище до 1844 г."

След Охридския мирен договор много българи от Старозагорско, Чирпанско, Ямболско, Шуменско, Търновско, изтеглили се с руските войски в Бесарабия, се връщат в Добруджа. Няколко семейства се заселват в Балчик, в квартал Гемеджи, където си построяват къщи.

Тук през 1905 година започва строежът на ново училище, което приема името "Кирил и Методий". Учебни занятия в него се водят от 1907 година.

Дотогава Балчик се намира в упадък. Едва след Кримската война, когато турското правителство разрешава да се изнасят зърнени храни през Балчишкия залив, градът се замогва. Край пристанището започват да се издигат големи житни складове-мази и къщи на заможни жители. По някои от тях стоят надписи, сочещи годината на построяването - все около 60-те и 70-те години на миналия век. Засилва се търговията. Нараства населението на града. През 1856 г. той има 4000 жители, а през 1872 г. - 7000 жители. Историята на учебното дело на град Балчик е свързана със социално-икономическото и етническото развитие на града през Възраждането. Борбата за българското училище се води паралелно с борбата за българската църква. С увеличаване на българското население укрепва народностното му самосъзнание. Заселилите се българи образуват българска община и повеждат борба за своя църква и училище срещу опитите на Цариградската патриаршия да ги погърчи. С помощта на варненския владика Йосиф, родолюбив българин от Серес и неуморната работа на дядо Колю Райчев, българите от Балчик получават разрешение през 1845 г. да построят църквата "Св. Николай Чудотворец".

Същата година откриват и училище в двора на църквата. За учител е назначен Стойко Иванов, който учи децата на български и гръцки език. Възраждащият се елинизъм и особено духовната експанзия на гръцката църква през следващите години създават не малко трудности за укрепване на българското училище в Балчик. Техни представители в града са гръцките търговци и агентите на големите търговски къщи от Триест и Цариград.

Ученици и ученички от 6-и клас, фотографирани на карнавала на 25-и февруари 1922 г.

През 1847 г. мястото на варненския митрополит Йосиф бива заето от гръцкия владика Порфирий. От този момент се засилва и велико-гръцката пропаганда. В Балчик неин проводник става гръцкият консулски агент, назначен през 1847 г. За да злепостави българите от Балчик пред владиката, той ги обвинява в бунтарство. И успява. Българското богослужение и българският език са забранени, а църквата "Св. Николай Чудотворец" и училището са погърчени.

"Със силата на владиката Порфирий изгониха ни българския епитроп и българския поп Йоана и българския учител Стойка и предадоха българските книги на Сталамашката черкова и с парите купиха унгарски книги и тъй ни обсебиха черквата със силата на този български гонител" - пише Колю Райчев.

В думите му има горчивина, но не и отчаяние. Още повече, че той вече се е замогнал материално. Той притежава седем сгради в Аязма махала.

През 1848 г. подарява една за нуждите на училището, като се условил с Параскев Николов от Сливен за 3000 гроша да бъде учител в това училище. В тази сграда училището се помещава до 1851 г., когато сградата е преустроена в църква, именувана "Св. Троица". В съседство с нея Колю Райчев построява училище с две стаи - едната за учениците и една за учителя. Училищното място от 350 аршина е също дар от К. Райчев. Но и втората българска църква и училището в нея били погърчени.

През 1856 г. като учител в Балчик постъпва Константин Дъновски. Той учителствува до 1858 г. След него е приет Димитър Гаврилов от Казанлък, който учителствува до 1859 г. След Великденските събития в Цариград от 1860 г. балчишките българи се отказват от гръцката патриаршия и признават за свой църковен глава Иларион Макариополски. По тяхно искане учителят Димитър Гаврилов е ръкоположен в църквата "Св. Троица". На негово място постъпва даскал Константин от Търново. Той изхвърля окончателно гръцкия език от училището и обучава децата само на български език. По това време учениците са около 100.

До 1866 г. в продължение на 7 години след даскал Константин учителствува Петър Стоянов от Котел, който също, по искане на местните българи, е ръкоположен за свещеник. Училището остава известно време без учител. През 1870 г. е приет за учител Атанас Райчев от Балчик, който също иска да стане свещеник. Във в."Македония", бр. 47 от 2 май 1870 г. със загриженост е отбелязано: "Да не остава мястото му ни най-малко празно, защото с толкова мъки събраните деца мъчно ще се съберат после и да не кажат после бащите, че всичко тъй се върши."

Ученици от 3-и клас през учебната 1957-1958

Обучението до 1870 г. е близко до това, което се осъществява в килийните училища. Момчетата и момичетата се обучават заедно. Според "Описание на Балчишката и Манкалленската окръжности" в документ от 1 май 1871 г. е отбелязано, че в Балчик има 3 училища, които се помещават в църковните дворове: две български - мъжко с 62 ученика и девическо с 36 момичета с двама учители Атанас Райчев и Петър Икономов. Има и едно гръцко училище с 24 ученика.

Училището в град Балчик до Освобождението се утвърждава като един от главните фактори за националното пробуждане на българския дух в града. Неговото материално и морално обезпечаване е дело най-вече на Кольо Райчев, който няколко десетилетия стои начело на църковната и просветната борба в града. След Освобождението до 1890 г. обучението се води в училището, което се намира в двора на църквата "Св. Николай Чудотворец" в Гемеджи махала. То има 2 отделения. Сега е реставрирана някогашната сграда на училището и обстановката в

класната стая и стаята на учителя. Разраства се и училището в "Медресето" - бившето турско училище на площада, където се откриват 4 отделения и забавачница. По-късно е открито и едно професионално училище, което носи името "Трудолюбие". Сведение за подема на училищното дело дава "Български алманах" за1897 г., където е посочено, че в града ни имало III клас на мъжко училище със 78 ученици. А в "Държавен вестник " бр. 212/1894 г. се посочва, че на Димитър Гинев от Балчик е отпусната стипендия да учи във Виена.

В бр. 2 на същия вестник е поместен "Приказ 1765" от Закона на Народното просвещение, чрез който се утвърждават за училищни настоятели в Балчик за българското училище: Васил Петров, Жельо Котаров, Георги Узунов, Атанас Ючормански. Сведенията от това време са твърде много. Те красноречиво говорят за укрепването на училищата, за повишаването на професионалните умения на назначаваните учители, за интереса на жителите на града към просветата и културата на града. Резултатите не закъсняват.

Ученици от 7-и клас през учебната 1954-1955 г. с учителката си Лиляна Шаркова-Новакова

През 1891 г. е построено двуетажно централно училище-прогимназия - наречено по-късно "Отец Паисий". В първия етаж се помещават 4 отделения, а във втория - трите класа на прогимназията. Във всеки клас има не по-малко от 30 - 35 ученика. Насочваме вниманието си към училищата кв. Гемеджи. Благодарение на дарителството и застъпничеството на Кольо Райчев в този квартал с най-многобройно българско население през 1845 г. е построена църквата "Св. Николай Чудотворец", а в двора й е открито и първото училище в града ни.

По най-естествен начин се налага мисълта, че именно нашето училище е станало приемник на това първо българско училище в Балчик. Защото на територията на този квартал най-напред се създава училище. Защото интересът на българите в него към училището е твърде голям.

Желанието на гражданите да учат децата си все повече нараства. В спомени на възрастните хора се посочва, че училището в двора на църквата е станало тясно и недостатъчно да побере всички желаещи да учат. През различно време в различни помещения е трябвало да учат децата. /Спомени на Е. Георгиева/. Това налага да се помисли за построяването на нова училищна сграда. Назрели са обществените потребности за това.

Най-точни сведения за построяването на новото училище "Кирил и Методий" дава Стефан Спиров Цветков. От него научаваме, че училището е построено през 1909 г. Училищен настоятел и деен радетел за ново училище е Димитър Върбанов. Ето как е запечатан този момент в спомените на бай Стефан Спиров: "Когато бях във второ отделение, се правеше училището "Кирил и Методий". Правеха го /сториха го/ строители-загорци. На неговото място имаше квартал. Къщите ги събориха. След като се изкопаха основите, Димитър Върбанов строи учениците на мястото на строежа. Дойдоха и майсторите.

В северозападната част на двора бе пуснат един камък с писмо, книга и пари. За една година училището беше построено. "Във възрожденската къща към музея е запазен семеен портрет на Димитър Върбанов. Една снимка от това време показва новопостроената сграда на фона на камбанарията на църквата "Св. Николай Чудотворец".

Първото десетилетие на XX в. е време на подем в културния живот на Балчик. Естествено е участието и водещата роля на учителите в организирането на просветните дружества, честванията на училищни и народни празници. Учителите подготвят представления, вечеринки, изнасят сказки.

Отрано се организира учителска синдикална дейност. Още през 1894 г. е създадено в града учителско дружество, което през 1896 г. става околийско. Дружеството е член на Българския учителски съюз, участва с делегати на учителските конгреси.

Учители от ОУ "Кирил и Методий" през къщата на Йордан Йовков в Жеравна, 1974 г.

През 1895 г. на първия конгрес делегат от Балчик е учителят Пенчо Христов. На II конгрес делегат е Иван Котаров, а през 1900 г. - учителката Мария Скопанчева.

Настроенията на учителите, борбите им за защита на социалните интереси намират израз в "Позив към учителите от Балчишко" от 18.X.1911 г. Документът се намира в Държавен архив Добрич, препис е приложен към летописната книга. Той сочи ръста на синдикалните борби.

Широката обществена дейност на учителите сред обществеността е насочена е към пълноценен светски и културен живот. През 1902 г. учителите-самодейци представят пиесата "Иванко", през 1903 г. - "Високия смях" и комедията "Влюбените воденичари". Поради липса на театрален салон представленията се изнасят в зданието на житната борса. Сцената е импровизирана, декорите и завесите са рисувани от учителите, столовете са събрани от канцеларии и учреждения.

През 1908 г. се основава светски хор по инициатива на учителя Иван Цанков. В него участват учители. Солистка е Стиляна Планинска. А Стеляна Котарова разказва, че Иван Цанков е основал и мандолинен оркестър. Започналият с успех развой на културния и училищен живот бива спрян от румънската окупация.

Празник на буквите - "Ние вече сме грамотни" - 1979 г.

Като се има предвид, че учениците започват от трето отделение с четене, писане, история, география, без да имат ни най-малки познания за езика, без дори да знаят и азбуката, учителският съвет решава доброволно да въведе румънски език във II отделение, за да се улеснят учениците и учителите.

Съгласно чл. 25 от Закона за частните училища в III и IV отделение учениците полагат изпит в края на учебната година пред комисия, назначена от държавните училища. Всеки ученик плаща изпитна такса.

Уреждането на изпитите, заплащането на таксите за тях е свързано с големи неприятности. Така през 1931 г. изпитната комисия иска за всеки ученик от III клас да се заплатят 552 леи, а за всеки ученик от IV отделение - по 736 леи. Цялата сума, която е трябвало да заплати училищното настоятелство, възлизала на 55 000 леи.

Училищното настоятелство се намира в невъзможност да изплати тази сума още повече, че Министерството на просветата е определило таксата в размера на 120 леи за всеки ученик.

Започват се преговори с изпитната комисия, които траят няколко дни.

Училищното настоятелство е принудено да търси намесата на окръжния ревизор. В протокол № 8 от 29 август 1931 г. е отбелязано:

"Едва след осем дни на 22 юни 1931 г. комисията благоволи да отстъпи на 22 000 леи. Сума, която училищното настоятелство беше принудено да заплати, за да започне изпитът".

През 1932 г. историята с изпитите се повтаря. Комисията отказва да и се изплатят изпитните ведомости, докато не се изплатят 45 548 леи. След намесата на Министерството на просветата, комисията отстъпва на 25 000 леи.

Г

И както е отбелязано в Протокол № 6 от август 1932 г. "Училищното настоятелство беше принудено да изпрати сумата, за да получи изпитните ведомости само два дена преди започване на учебната година.

Така историята с изпитните такси се повтаря всяка година.

Още по-тежко биват изживени резултатите от изпитите. В Протокол № 8 от 29.VII.1931 г. се отчита: от 32 ученика IV отделение явили се на изпит, минават 23я а 9 остават да повтарят класа. В III отделение: от 47 явили се на изпит, минават 31, остават да повтарят класа 16. През следващата 1932 г. броят на повтарящите се увеличава.

Като главна причина за незадоволителните резултати от изпитите в същите протоколи се отбелязва неприятното чувство и държание на училищния ревизор спрямо учителките-българки, които преподават български език.

Училищният инспектор никога не изпущал случая да изрази своето лошо отношение към българските учителки, чиито постове постоянно са атакувани от учители-румънци, завършили румънско педагогическо училище. Господин ревизорът се е чувствувал задължен да назначи учителки румънци даже в българските частни училища.

Като причина за слабия успех се сочи и това, че нито един от членовете на изпитващата комисия не знаел български език. Не се е взимал предвид и успехът на учениците през годината. По тази причина много ученици, които през годината имат добър успех, на изпита поради смущение или объркване не могат да отговарят и остават да повтарят класа. Освен това темите, зададени на писмен изпит, са трудни. Устните изпити се провеждали по усмотрение и според личните схващания на всеки от изпитната комисия.

15-и септември 1986 г. - откриване на учебната година

Учителите-българи също са били задължени да се явяват на изпити по румънски език, по румънска история и география. Такъв изпит се е полагал само в Кюстенджа и Букурещ.

Моралният тормоз и материалните затруднения поставяли учителите в тежко положение. УН водело постоянна борба срещу тези своеволия на румънските комисии.

През 1933 г. бива постигнато правото изпитите да се провеждат публично. За подпомагане на бедните ученици има скромен фонд. Сумите се събират от дарения, забави и коледуване. От него се заделят средствата за доставяне на книги за училищната библиотека, училищни пособия, за безплатна училищна трапезария.

В трапезарията дежурят учителите и майки на учениците.

Към Българското културно общество има изграден "Дамски кръжок", който е в помощ на училището. Той служи за връзка между училището и родителите. По негова инициатива се организират вечеринки, забави, изнасят се беседи, събират се средства за закупуването на облекло за децата, който се хранят в трапезарията.

В протокол на началното училище от 4.XП.1929 г. се казва: "Тъй като много от учениците прекарват коледните празници полуголи, полубоси, даже и ненахранени, най-вече деца-сираци от бойните полета или на осакатени родители през войната, определя се комисия за събиране на помощ." Със събраната сума са закупени обувки и плат. Шивачи и шивачки кроят и шият дрехи.

Редица граждани пожелават сами да облекат няколко деца. Така Христо Денчев през 1930 г. е облякъл 10 деца, Драгни Калинков - 5 ученика, Константин Рачев - 3 ученика.

Срещу новата година се урежда елха с волни пожертвувания, като сумите се изразходват за бедните деца.

Училището има собствен празник - 24 май. За него се готвят не само ученици и учители, но и българските граждани. В този ден училищният двор е изпълнен с граждани, дошли да чуят словото на училищния директор. Хорът на прогимназията, дирижиран от дългогодишния учител и директор Димитър Станев, пее "Върви, народе възродени", рецитират се стихове. Така от 1929 г. до 1940 г. училището учи децата на българското четмо и писмо. Учи българите как да отстояват срещу денационализаторската политика на румънските власти.

24 май

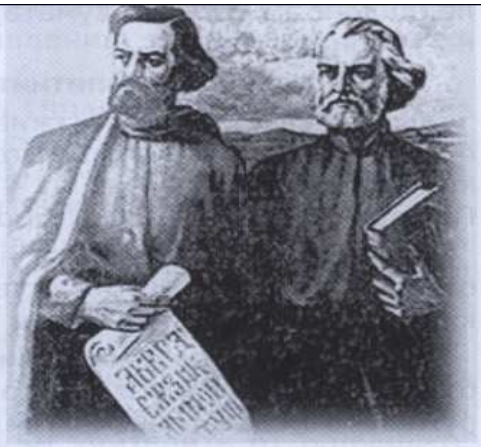

24 май - Денят на славянската писменост и на българската култура и просвета е един от най-светлите празници на българския народ. Той вдъхновява за книжовна и национално-просветна дейност, за общославянско и общочовешко сближаване.

Българският народ се гордее с делото на славянските първоучители. Сиянието на Кирило-Методиевото дело идва от дълбока древност.

Създаденото през IX век дело е свързано с възникването на българскатанародност. Когато българите дошли на Балканския полуостров някъде от Южна Русия, за да влеят държавното начало в сърцето и ума на славянското население, делото на Кирил и Методий е било призвано да обедини в едно двете племенни стихии. Езикът, писмеността, културата се превръщат в основа на духовното сближаване и общо развитие на народа.

Делото на Кирил и Методий се утвърждава в тежка борба, за да пребъде през вековете. Би трябвало да се влезе в особената атмосфера на средновековието, за да се открие величието на извършеното от Кирил и Методий. Европа е под силната власт на средновековната църква, Рим и Византия налагат принципа за "Трите свещени езика": гръцки, латински и еврейски, единствено на които е можело да се създава писмена култура.

Дръзка и благородна е борбата на Кирил и Методий, които в 863 г. започват да проповядват на един четвърти език - славянският. Създаването на славянската азбука надхвърля рамките на езиковите, литературните и религиозните явления. Езикът, който утвърждават двамата братя, е първият народен език, чрез които се нарушават каноните на триезичието.

За да утвърдят своето дело Солунските братя посрещат много сблъсъци, водят битки, воюват с дух и воля, със знания, убеденост и решителност. През 863 г. Кирил и Методий са в Моравия, придружени от своите ученици, организират на славянски език образование, проповед, църковни служби.

Пристигнали в Моравия с временна мисия, Кирил и Методий остават там до края на живота си. Биографиите на двамата братя рисуват сцени от сблъсъка им с привържениците на триезичието, с политическите и духовните врагове на славянството.

"Житието на Методий" представя Кирил като смел борец. Житието разказва: "Когато той пристигна във Венеция, епископи, свещеници, черноризци, се нахвърлиха срещу Кирил като гарвани на сокол. Те проповядваха триезичната ерес и говореха: "Е, човече, кажи защо ти сега създаваш книги на славянски език и ги обучаваш, докато никой друг не е изнамерил такива книги, нито апостолите, нито Римският папа... Ние знаем само три езика, на които подобава да се слави Бог". А философът им отвърна: " Не пада ли дъжд от Бога на всички еднакво? Или слънцето също не грее ли еднакво на всички? Не дишаме ли въздух всички еднакво? И защо не се срамите, като признавате само три езика, а останалите всички езици и племена да бъдат глухи и слепи?" Така Кирил защитава правото на народите да четат и пишат на свой собствен език, да имат своя култура и свой духовен живот. Смелата защита принуждава западната църква да отстъпи от позициите си. От олтара на Ватикана през IX век се разнасят звуците на славянската реч и тя е българска. Това дава основание на Иван Вазов да каже:

"И ний сме дали нещо на света,
на вси славяни книги да четат."

Още през IX век Кирил и Методий и учениците им създадоха литературни трудове, които разкриват словното богатство, чистотата, музикалната стойност и красотата на славянската реч. Мисълта на Кирил "Никоя безкнижна душа не ще познае радостта на творението..." показва съзнателната насоченост към масите към народа, демократичния и хуманистичен дух на делото на двамата братя. И именно чрез това дълбоко свързване с народа делото на двамата братя преуспява през вековете.

Исторически оправдана е нашата гордост като казваме, че това исполинско дело е наше, българско, българската държава, сред българския народ намира жизнена среда и се развива. България става люлка на славянската литература. Само за няколко века се създават оригинални съчинения свързани с имената на безсмъртни автори като Климент Охридски, Константин Преславски, Черноризец Храбър. Столицата Преслав и западния град Охрид се превръщат в културно-просветни центрове. Хронистът на епохата нарежда името на Охрид до имената на Рим и Византия, като ги нарича "трите столици на културата".

От своето създаване до сега славянската книга е предмет едва ли не на народен култ. Върху страниците и кирилските букви се изписват с художествена хубост.

Редовете и цветовете се сливат с височината на мисълта. Славянската книжнина, четена, слушана или проповядвана на понятен език укрепва в нашата земя, но се разпростира и навсякъде, където живеят славяни. С демократичния си дух, с хуманистичното си държание, с революционната си същност делото на Кирил и Методий не помръква. През петте века на османското иго то е броня, исторически щит, който брани и окрилява българския дух. Родоначалникът на българското Възраждане отец Паисий намира двамата братя "вечно млади" и техния дух воюва за прости народни речи, за издигане на националното съзнание и патриотичната гордост на народа. С буквите на Кирил и Методий българският народ записа върху своите знамена святите думи "Свобода или смърт". Свободолюбието и борбата намираха сили в онова духовно разкрепостяване, което започна с делото на солунските братя. Затова още в 1856 г. народът определи денят 24 май за всенароден празник на славянската писменост и култура.

В този ден ние въздаваме възхвала на двамата първодучители Кирил и Методий.

Но този празник като ден на училището, просветата и културата, въздаваме почит и признание на новите учители, които посвещават живота и труда си на най-благородната човешка дейност - израстването и възпитаването на децата. Учителите изпълняват с чест и достойнство своя граждански и професионален дълг, защото в душите им гори благородният огън на себеотрицанието и подвига, на любовта и предаността, запален още преди 11 века от славянските първоучители - братята Кирил и Методий.

Честит празник.

Напред! Науката е слънце!

Върви, народе възроден!

МАНИФЕСТАЦИЯ НА 24 МАЙ

С "Върви, народе възродени", с лика на двамата братя-първодучители започва манифестацията на учителите и учениците на ОУ "Кирил и Методий"- град Балчик.

Наследник на най-старото училище в града ни, създадено около 1840 - 1845 г. в квартал Хоризонт, училището почти век и половина е средище на просвета и знание, на родолюбие и българщина.

24-и май 1981 г. - манифестация на ученици от ОУ "Кирил и Методий"

През дългогодишното си развитие училището неизменно е служило на народа, превръща се в опора на народностния дух, запазва демократичните традиции в развитието на образованието, за да стигне върха на своите постижения в годините на преустройството на социалистическото образователно дело.

За постижения в учебно-възпитателния и образователния процес училището е наградено с орден "Кирил и Методий" II степен, заслужено признание за труда на десетки учители, възпитали поколения наши съграждани. В летописа на училището установиха имената си Лара и Петко Петкови, Веса Шишманова, Донка Рашкова, Керка Димитрова, Елена Георгиева и Пенка Добрева.

24-и май 1981 г. - манифестация на учители от ОУ "Кирил и Методий"

На високоблагородното призвание да сближат народа, духовно да извайват и извисяват човека, са посветили многогодишния си труд директорката на училището Станка Дачева - носител на орден "Кирил и Методий" - II ст., отличниците на МКНП Веселина Караиванова, Живка Нейчева, Гинко Димитров. Носители на клас-квалификация са учителките Валя Тачева и Мария Добрева.

Приемственост и новаторство, взаимно зачитане и обмяна на педагогически опит - това са началата, върху които се изграждат взаимоотношенията в колектива. Здравите традиции се поддържат от дългогодишните учители Недка Ялнъзова, Кина Димитрова, Генчо Харизанов, Петя Атанасова, Камелия Арнаудова, Пенка Димитрова. Щафетата поемат учителите от средното поколение Желка Карачевийска, Данчи Петрова, Светлозар Митов, Мария Йорданова, Виолета Димитрова, Юлия Миронова.

В единодействуващия сплотен колектив младите намират бързо своето място, за да влеят чрез труда и творческото си дръзновение обновителните струи на новаторството, на постоянното търсене и целеустременост. Училището чества своя патронен празник. Бодри са редиците на учениците, поели път към светлите бъднини, понесли в себе си частица от Кирило-Методиевото начало.

Директори на ОУ "Св.Св. Кирил и Методий" в гр.Балчик от 1956 г. до 2010 г.:

Иван Христов 1956-1957 г.
Петко Петков до 1960 г.
Тодор Калчев 1976-1982 г.
Димка Кирчева 1983-1984 г.
Станка Дачева 1984-1990 г.
Стоян Колев 1990-1994 г.
Веселина Караиванова 1994-1996 г.
Славчо Алексов 1996-1998 г.
Станислав Николов от 1998 г.

СВЕДЕНИЯ ЗА УЧИЛИЩАТА И РАЗВИТИЕТО НА ПРОСВЕТНОТО ДЕЛО ПО ДОКУМЕНТИ ОТ ДЪРЖАВЕН АРХИВ - ТОЛБУХИН

1. БЪЛГАРСКИ АЛМАНАХ за 1897г., стр. 633

В списъка на общинските училища е посочено, че през 1897 г. в Балчик е имало III клас на мъжко училище с 78 ученика.

2. Държавен вестник бр. 22/12/1894 г.

Приказ № 1987 г. - Отпуща се от 1.X. 1894 г. от фонда "Киримитчиев - Народно образование" стипендия на Димитър Гинев /от Балчик / във Виена в размер на 1800 лв.

3. Държавен вестник 21/X/1894 г.

Приказ 1765 Съгласно чл. 94 от Закона на Народното просвещение утвърждавам следните избрани лица за училищни настоятели на народното училище: /споменават се селищата/

- в Балчик за българското училище: Васил Петров, Желко Котаров, Георги Узунов, Атанас Ючормански.

Мин. на "Нар. просвещение" Ст. Стамболов

4. Държавен вестник бр. 220/10.X. 1909 г.

Заповед за назначаване на учители в Балчик

Л. Стефанов в Балчишката смесена прогимназия със 100 лв. на час

Министър Н. Мушаков

5. Държавен вестник бр. 23.1.1903 г.

Заповед на МНП за разрешаване на отпуска на учителя от Българското основно училище Иван Д. Овчаров.

6. Писмо от Българското общество - Балчик, до Главния учител на Българското частно училище за честване на 24 май - Държ. архив ф265к.

"На 24 май следва да се организира празника на славянските първоучители "Св. Св. Кирил и Методий". Училището ни, както всяка година, трябва да вземе най-дейно участие в това тържество. Ето защо умолявате се да направите следното:

1. Всеки учител да разкаже на класа си един ден преди празника културната роля, която са изиграли двамата братя.

2. Иконата на "Св. Св. Кирил и Методий" да бъде обкичена с цветя, носена в деня на празника от първия ред на ученическата колона.

3. Училищната сграда един ден преди празника да се окичи с венци и зеленина под ръководството на учителите.

Програмата за празника ще Ви съобщим допълнително.

Председател: /подпис - не се чете /

Секретар: Д. С. Ганев

НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА СТЕПЕН

В начална училищна степен в ОУ "Св.Св. Кирил и Методий" в Балчик се обучават 163 ученици, разпределени в 4 класа, 8 паралелки. За тяхното образование се грижат старши учителите: Кръстинка Михайлова, Наталия Теофилова, Севдалина Пенева, Надежда Цветкова, Здравка Стаматова, Арзие Ахмедова, Василка Коджабашева, Нуртен Идриз.

Задължителната подготовка се осъществява по следните учебни предмети: български език и литература, математика, човекът и обществото, човекът и природата, изобразително изкуство, музика, домашен бит и техника, физическо възпитание и спорт.

Предметът български език е основно заложен, защото главната цел в началната училищна степен е огрмотяването на учениците, усъвършенстване на четивната техника и развитието на устната и писмената реч. В тази връзка всяка учебна година учениците посещават градската библиотека по определен тематичен план.

Учебното съдържание по математика е съобразено с възрастовите особености на учениците и осигурява постепенно надграждане на нови знания и умения. Решават се много задачи за автоматизиране на алгоритмите за събиране, изваждане, умножение и деление. Свойствата на аритметичните действия се използват за по-лесното решаване на числови изрази и текстови задачи. Има и задачи, които са предизвикателство за логическото мислене на учениците. Текстовите задачи са свързани със ситуации от реалния свят и изискват не само изчислителни умения, но вземане на решения за излизане от конкретна ситуация - в магазина, на път...

По предметите Човекът и обществото и Човекът и природата учениците получават начални знания за: родината, родния край, историческото минало на страната, нейните традиции и обичаи, мястото и в днешна Европа; за обектите и явленията в природата и за дейността на човека, за ориентиране и правилно отношение към околната среда.

По предметите от естетическия цикъл се дава свобода на децата да покажат и развият своите умения да рисуват, пеят, творят. Да развият сръчности и умения за правилно отношение към произведенията на изкуството.

Обучението по Български език и литература се води от старши учител Ирена Илиева, старши учител Марина Петрова и учител Милена Димитрова. То дава възможност на децата да формират и развиват своята езикова компетентност като елемент на комуникативната компетентност. Това ще им позволи да развиват уменията си да извличат, анализират, сравняват и синтезират съществена информация от различни източници. Ще им даде възможност за изразяване на оценъчни бележки и аргументирано оборване на дадено становище в процеса на общуване.

Обучението по литература обогатява активния речник, което довежда до повишаване на езиковата им култура.

Езиковата компетентност дава възможност за по-успешно комуникиране с хора от различни сфери и ще ги направи по уверени в самите себе си, а това е важно за реализацията на младите хора.

Английски език се изучава от 2 до 8 клас. Владеенето на чужди езици е от първостепенна важност в днешно време поради глобалните интеграционни процеси, протичащи във всички сфери на социалния, икономическия и културен живот. Изучаването на английски език не само ползва знания и умения от други учебни предмети, но от своя страна ги подпомага и обогатява, а също така създава условия за формиране на стабилна ценностна система и адекватно социално поведение. Учениците под ръководството на преподавателите си пом. директор Петър Петров, старши учител Ива Митова, учител Милена Димитрова и учител Хрисанта Стоянова постепенно навлизат в дебрите на културата и бита на английския и американски народи. През летният сезон те имат възможност да проверят и приложат на практика знанията си в общуването с английско говорещи туристи. Знанията по езика намират приложение и в усвояването на информационните и компютърните технологии.

"Математиката, това е езикът, на който говорят всички точни науки." - Лобачевски

Тази мисъл е много подходяща за определяне на смисъла от изучаването на математиката. Практическото приложение на изучените понятия трябва да са стимул за качествени знания. Математиката, обаче става интересна и лесна само, когато се учи системно и задълбочено. Усвоявайки теоретичните знания, учениците трябва да добият умения да разсъждават и да анализират, а това допринася и за развитието на логическото им мислене.

Тези цели са си поставили преподавателите - старши учител Пенка Загорска и старши учител Мери Плугчиева, прилагайки различни подходи и методи при преподаване на учебното съдържание.

Предметът Информационни технологии е включен в задължителната подготовка на учениците. Нарастващото използване на компютърни и мрежови технологии в нашето съвремие се отразяват върху проблематиката на утрешното работно място, на икономическата конкуренция, на новите възможности за подготовка. В училището активно се използва компютърната техника в образователния процес. Функционират два компютърни кабинета с модерно техническо осигуряване, мултимедийни проектори, Интернет, Wi-Fi. Наличната техника и мултимедия се използват от учителите за подготовка на интерактивни уроци и тестове, за провеждане на демонстрационни уроци и презентации. Това води до повишаване на качеството на обучение чрез използване на различните видове на интелигентност на учениците, до по-точна са-

мооценка и взаимно обучение на всички участници в образователния процес. Под ръководството на преподавателите старши учител Пламен Иванов и учител Емилия Калчева учениците придобиват знания, умения и компетентности при използването на компютър и ИТ. Бързото развитие на информационните технологии дава възможност за сериозна промяна в начина на преподаване и предоставя невероятна възможност за индивидуална подготовка. Те дават възможност за допълнителна подготовка на учителите и подобряване връзката училище - родители. Под ръководството на старши учител Пламен Иванов, по проект "Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в образова-нието", обучение преминаха голяма част от преподавателите в училището. Така Информационните технологии се използват широко при преподаването на други предмети, където са станали необходими и са солидно внедрени в педагогическата практика на училището.

Съвременната концепция за обучението по история предопределя неговата основна роля за подготовката на младите българи в тяхната ориентация, адаптация и реализация в съвременното демократично общество. То развива нагласите им за активно гражданско участие в социалния живот в условията на културно многообразие и глобализация.

Представяйки миналото чрез динамиката на обществата и на света, както и на човешките представи за тях, чрез историята старши учител Мария Аврамова разкрива промяната като основна характеристика на миналите и на съвременните епохи и помага на младите българи да оценят мобилността като необходимост в непрестанно променящия се съвременен свят.

Разглеждани в контекста на миналото, разнообразните контакти между българите и другите народи утвърждават самопредставата за българската културна идентичност като традиционно европейска, и спомагат за формирането на обществена и лична взискателност към политиката на интеграция на България към Европа.

Няма човек на планетата Земя, който да не се интересува от заобикалящата го природа, от география. Ненапразно са създадени легенди и народни приказки за загадъчни страни и народи. Още от дълбока древност до наши дни, както и бъдещото поколение ще проучва загадките на нашата планета и Космоса.

География преподава старши учител Елена Дякова. Учениците обичат географията и много от тях с огромно желание участват в олимпиади. Всяка година има класирани на областен кръг деца, които се представят достойно.

Учениците умеят да се ориентират по картата и когато учат за различните континенти, океани, страни и народи, те мислено се превръщат в пътешественици, изследователи или участват в експедиции. В часовете често дискутират за различни географски обекти, за бита и културата на далечни народи, за екзотични растения и животни и екологичните проблеми на Земята.

Постепенно те се превръщат в защитници на синята планета и в бъдеще ще се борят за опазване на околната среда.

Превръщането на децата в истински природозащитници ще се осъществи само, ако часовете по география не се намаляват. Това решение ще е в полза на задъхващата се от унищожение планета Земя.

Биология и здравно образование се преподават от старши учител Гинка Василева.

Човекът и природата и Биология и здравно образование са част от учебните предмети в културно-образователната област "Природни науки и екология".

Човекът и природата в 5 и 6 клас по своята същност представлява интеграция на физични, химични и биологични знания и осигурява възможност за изграждане на цялостен образ в съзнанието на учениците за неживата и живата природа в тяхното единство и многообразие.

Биология и здравно образование в 7 клас включва цялостна система от знания за едноклетъчни и многоклетъчни организми в таксометричен, морфологичен и функционален аспект. Чрез него се осигурява възможност за изграждане на цялостен образ в съзнанието на учениците за групирането на организмите, тяхното единство и многообразие.

Биология и здравно образование в 8 клас включва цялостна система от знания за хордовите животни и човека в таксометричен, морфологичен и функционален аспект. Чрез него се осигурява възможност за обогатяване на образа в съзнанието на учениците за групирането на организмите, тяхното единство и многообразие, за структурата, функциите и хигиената на човешкото тяло. Обучението по предмета осигурява базисни знания и умения за описанието, разпознаването и сравняването на структури и жизнени процеси при животните от тип Хордови и при човека. Част от уменията са свързани с анализирането на връзките и зависимостите между състоянието на организма и правилата за профилактика, оценката на многостранното влияние на човека върху природата и неговата отговорност за запазване на биоразнообразието.

Химия и опазване на околната среда и Физика и астрономия се преподават от старши учител Живка Мичева.

Химия и опазване на околната среда е част от културно-образователната област "Природни науки и екология". Изучава се в прогимназиален етап на основната степен на образование в 7 и 8 клас. Чрез него се формират знания, умения и отношения за природата, свързани с химични елементи, строеж, свойства и превръщане на вещества, тяхното разпространение и практическо приложение. Важна част са практическите умения, свързани с боравене с вещества, навици за безопасна работа, анализиране на резултати и форму-лиране на изводи.

С усвояване на физичните знания в 7 и 8 клас завършва реализирането на общозадължителния минимум по физика и астрономия в прогимназиален етап. В съответствие с това програмата предвижда както разширяване и задълбочаване на знанията и уменията за вече изучени физични величини, явления и закономерности, така и нови такива с цел обобщаване и систематизиране на тези знания. Обучението и тук продължава да се формира на експериментална основа, но се отчитат и нарасналите възможности на учениците за абстрактно мислене, като се използват някои от теоретичните методи на познание - анализ, сравнение, синтез, моделиране и други.

"Музиката е по-възвишено откровение от всяка мъдрост и философия."

Лудвиг ван Бетовен

В бъдеще човек ще слуша как пеят цветята, горите, скалите, водите. И тъй, когато разумният свят ви свири, не искайте вие да свирите. Седнете и слушайте внимателно как ви свирят.

Музиката като явление е вирус, с който живеем от самото си зачеване, а в частност часът по музика в училище способства ориентацията на всеки от нас като личности в социума.

В часовете по музика, водени от учител Евгений Георгиев, ние запознаваме децата със световното културно наследство и достиженията на българският национален гений.

Другото важно, което научават при нас, това е свободата и радостта, която дава песента .

Любовта към музиката е нещото, което превръща детето в мечтател, хармониращ с околният свят.

Светът на изкуството, тази странна магия, поглъщаща и даряваща, откриваща, търсеща и намираща отговорите на немалко от въпросите, които си задаваме. Детското съзнание е като дъската, на която ние, възрастните, пишем и какво ще остане там, зависи само от нас и нашата отговорност. Ако рисуването е смятане наум, ако рисуването е познаване на действителността и материалното, то мястото на фантазията ни е в пресъздаване на видяното и почувстваното. Реализация на продукта, сътворен от този синкретизъм, са творбите на изобразителното изкуство. Обучението по този учебен предмет, се води от старши учител Валентин Шалтев - от първите стъпки до задълбоченото познаване на визуалната структура и детайлността. Стремежът е да се научат децата да виждат и познават света. Дълги години в училището се води и разширено обучение по СИП, което допълнително обогатява и реализира интереса на децата в тази насока. Факт са трите книжки - "Цирк дойде", "Три вероятни истории" и "Хроника на едно пътуване, издадени от училището, традиционните изложби и участия на малките таланти в множество местни, национални и международни изяви. Ние търсим, стремим се да създаваме мислещи личности, способни да се адаптират в многообразието на съвременния свят и сме щастливи, когато видим плодовете на труда си.

"Вратата към света на познанието е отворена и то е кладенец, от който всеки сам взима необходимото за него." Якоб Гранах. И тъкмо от тази врата започва пътя на науката към практиката. Практическото приложение на познанието е нашата сфера. Защото не по-малко важно е да умееш до приложиш това, което си научил. Да се ориентираш в технологичните новости и изисквания на заобикалящата ни действителност. От първите стъпки до едно сравнително обособено предпочитание за реализация на професия и интереси. Воденето по пътеката на технологиите е предоставено на старши учител Валентин Шалтев и се осъществява в обособена работна среда. Търсят се начини и методи за обогатяване и придобиване на необходимите сръчности и познания за света на можещите. В областите металообработване, дървообработване, готварство и електротехника, децата се научават на сръчност, познание за тези дисциплини, а това е и първата стъпка към тяхната професионална ориентация.

Физическо възпитание и спорт преподава старши учител Койчо Ялнъзов.

Учебната програма осигурява знания и практически умения от областта на физическата култура и спорта, с което допринася за общообразователната подготовка на учениците. Чрез системно изучаване на традиционните за нас спортове и спортни дисциплини се поставят основите на общоспортната образованост на ученика. Овладяването на спортно-тактическите взаимодействия съдейства за формирането у учениците на умения за познавателна и практическа дейност. Игровият и съревновател характер на учебно-възпитателна дейност улеснява комуникацията между субектите на педагогическия процес.

В основите на обучението по предмета е хармоничното развитие на способностите на учениците. Този процес активно се подпомага от осъществяваните междупредметни връзки с учебните предмети - музика, биология и здравно образование, химия и опазване на околната среда, физика и астрономия.

Самоподготовка и отдих за учениците е организирана в 4 полуинтернатни групи - 2 в начален етап със старши възпитател Лиляна Бъчварова и старши възпитател Румяна Чакова и 2 в прогимназиален етап със старши възпитател Иванка Стоянова и старши възпитател Валя Тачева. Обхванати са 98 ученици.

Възпитателите се грижат за попълване на пропуските в знанията на учениците по общообразователните предмети и оказват помощ при самоподготовката им за следващия учебен ден. Основен метод е индивидуалната работа.

За смисления отдих на посещаващите часовете следобяд се организират тихи и спортни игри и разходки сред природата.

Свободните разговори и беседи създават доверие и взаимно уважение.

Последен час

На Севдалина Пенева-
първата ми учителка

За последен път днес влизам в час,
учителко моя, от първи клас.
Аз съм тъй тъжен и смутен,
не исках да идва този ден.
Споделях с теб моите мечти,
в очите ми има сега сълзи.
От утре ще влизам пак в клас,
но други очи ще виждам аз.
С толкова обич ни дари,
че непослушен бях - прости.
Ти ме научи да чета
щом пишех, държеше ме за ръка.
Ще останеш в моето сърце
аз палаво и буйно момче
за грижите ти благодаря
и с почит целувам ти ръка.

Генади ДИМИТРОВ VI а клас, 2010 г.

Зима

Коте с боси лапи,
моля те, обуй чорапи!
Вън е страшна зима,
сняг до пояс има.

Есен

Жълти вече са листата,
стихна песента в гората.
Птичките на юг отлитат,
бури из полята скитат.

Училище

Весело звънец звъни
рано-рано във зори.
Под училищната стряха
всички се деца събраха.

Диана ПОПОВА, V б клас

България

За мене ти си майка и родина.
Прекрасна си в силата старинна.
За мен е чест аз българин
да се наричам.
За мен ти си пролетното цвете.
За мен живота си и си смъртта.
За теб аз ще пазя в себе си човека,
в трева и клони, в птици и листа.

Ерсин ИСМАИЛОВ, VIII б клас, 2010г.

Добруджа

Аз в България роден съм,
Добруджа е моят край.
Истински я аз обичам,
тя за мен е като рай.
Имаме си ний полета,
златен клас във тях расте.
Всеки може да ги види,
може сам да разбере.
Обърнете се на изток,
там е нашето море!!!
Всичко имаме си ние,
всеки да го разбере!!!

Димитър МИХАЙЛОВ, VI а клас, 2010г.

Има ли по-щастлива на света

На лицето ми усмивка сияе,
в очите ми звездички искрят!
Сърцето ми лудува, играе-
мечтите ми далече летят.
Какво щастие е за мен,
че в този кът съм аз роден,
где песните на децата
се носят в небесата.
Аз съм българче!
Толкова съм горда!
Готова съм, макар че
съм още малка,
да полетя далече.
На крилете на моята мечта
да преведа през вековете
името на моята страна.

Цветелина НИКОЛАЕВА, III б клас, 2000 г.

Топла зима

Под тунела от голи дървета
в парка влюбен, спокоен и чист,
аз пристъпвам от мисли обзета
по снежеца сребрист и красив.

Тишината, облечена в бяло,
на студената пейка седи,
а отсреща е пак наваляло
топло чувство над скрити следи.

Хлад лъха от небето сърдито,
но в душата ми обич гори -
като въгленче в пламъци скрито,
за да тлее така до зори.

Мариела ЙОРДАНОВА, VIII клас, 2003 г.

1995 г. Прощална вечер на осмокласниците

Моето любимо място

Моето училище е вторият ми дом. С радост ходя там, защото в него са моите най-добри приятели, които са ми като братя и сестри. Моята госпожа се грижи за мен, както мама. Учи ме на много нови неща, но когато греша, с обич ми показва грешките.

Всеки ден в училище е изпълнен със смях, игри и нови знания. Затова там е моето любимо място. Аз много обичам да ходя на училище.

Тодор ТОДОРОВ, II б клас, 2010 г.

Пролет

Наближава пролетта. Времето скоро ще се стопли. Снегът ще се стопи и ще се появят първите минзухари. Дърветата пак ще се раззеленеят и няма да стърчат голи и грозни. Птичките ще се завърнат и ще кацат в клоните им, и ще чуруликат. Лястовичките ще започнат да вият гнездата си. Пчелите ще жужат из храстите и треволяците и бръмченето им ще е като мед за душата ми. Аз ще се разхождам на воля и ще дишам чистия и свеж пролетен въздух. Ех, каква радост ме чака!

Нели ГЕОРГИЕВА, VI а клас, 2010 г.

Голямата пакост на домашния ми любимец

Днес оставих моето куче Лъки само вкъщи за няколко часа. Отидох при една моя приятелка. Казах й, че мама има утре рожден ден, а също, че татко й подари маратонки и спортен екип днес следобед. Тя ги бе оставила вкъщи.

Породата на Лъки е пинчер. Той е много злобен. Името му е от английски произход. "Лъки" преведено означава късметлия.

Лъки се ядоса, че мама не го взе с нея. За да си изкара яда, той накъса маратонките и зимните й ботуши. Обърна къщата наопаки.

Мама и аз се прибрахме заедно. Отворих вратата. Като видя бъркотията, на мама й стана лошо. Тя почисти и аз й помагах. Много се карах на Лъкито. Не го бих. Той изглеждаше много тъжен. Сърдих му се няколко дена. Простих му. Отношението ми към него не се промени. Продължавам да го обичам все така.

Женя ГЕОРГИЕВА, V а клас, 2006 г.

Красиви залези

Разхождам се по Балчишката дамба. Надвечер е. Свечерява се и залезът е прекрасен. Дърветата са придобили оранжево-кафеникави сенки, вълните уморено се приготвят за сън. Морето е алено от залязващото слънце.

Облаците са леко розови. Фенерите по тази нова крайбрежна улица осветяват цялата тази красота. Сядам на една пейка. Над мен са клоните на старо дърво. Започва моя диалог с него. То е мъдро, защото много е живяло и много е видяло. Нашепва приказки и легенди за морето, звездите, пясъка, лодките, морските хора. Птиците правят последен повик, за да се съберат на ято и да се приготвят за нощувка. В далечината се чува гръм. Може би наближава пролетна буря.

2000 г. Прощална вечер на 8-и Б клас

Усещам как няколко капки дъжд падат върху главата ми и се стичат по лицето. Това са сълзите на времето. Когато натежат, там горе в небето, падат на земята, за да я пречистят и обновят. Колко е хубава пролетната Дамба!

Един стар човек се разхожда, за да преодолее скуката и самотата. Той въздъхва радостно в очакване на идващата пролет. Ето, слънцето се скрива. Показва се луната. Тя целува морето, мен и стареца и ни дарява вселенската си благословия.

Красива е моята залезна България!

Ерсин ИСМАИЛОВ, VIII б клас, 2010г.

Моето училище

Моето училище носи името на светите братя Кирил и Методий. В това училище има живот, случват се интересни неща, които ни изпълват с положителни емоции. Както навсякъде, има и не до там приятни случки, но аз искам да кажа за онова, с което можем да се гордеем. Аз съм ученичка от 5 клас и досега през годините, което съм преживяла, е страхотно. Например от трети клас помня проведеното практическо занятие, свързано с обучението ни по БАК. Тази година искам да похваля отбора ни по волейбол за победата, да благодаря на участниците в Коледния концерт, който не само ни забавлява, но доказва, че училището е нашият интересен свят.

За тези години в училище благодаря на г-н Николов, защото като директор не стои на дистанция, а общува по всяко време и по всякакъв повод с нас, учениците.

Християна ДИМИТРОВА, V б клас, 2010 г.

Различава ли се детското страдание вчера и днес

"Страдание"- дълбока физическа или душевна болка, мъка, терзание, мъчение, ужас. Детското страдание днес не се различава по нищо от вчерашното. Без значение в кое време детското страдание си остава. За него няма епоха.

Аз съм дете и изпитвам болка, ужас, мъка, терзание. Както сега, така и преди, е имало грабежи, убийства, отвличания, изнасилвания, независимо че преди са били по-малко.Тогава не е имало разпространение на новини. Докато днес има много вестници, частни телевизионни канали и много радиовълни.

Основни причини за страдание са бедността, невниманието, неотговорността, душевните заболявания. Примери за това са, когато на Нова година баща уби 6-годишната си дъщеря и се самоуби, случаят пред дискотека "Индиго", когато загинаха седем деца, убийството на Елеонора от пиян полицай, убийството на 3-годишно дете от психичноболната му майка и още много примери.

Страданието винаги ще остане в съзнанието, сърцата и душата на децата - вчера, днес и в бъдеще. Никой не може да се опълчи срещу "СТРАДАНИЕТО"!

Тодор МЪРОВ, VII а клас, 2001г.

Не вярвай на злодея, дори когато се преструва на приятел

"Не вярвай на злодея, дори когато се преструва на приятел" е поговорка, в която има големи истински факти.

Много хора, които често злословят зад гърба ти, а понякога и пред теб, изведнъж започват да се правят на добри приятели, каквито всъщност не са. Тези хора са лицемерни. Те не са истински приятели, колкото и да те убеждават в своята правота. Те са и ще останат такива. И все пак винаги ще се правят на твои приятели.

Те са злодеи. Самото име на тези хора показва, че техните дела са зли. Никога не трябва да се доверяваме на такива хора. Но въпреки всичко, ако ние сме доброто, а те - злото, ще вървим заедно винаги, защото доброто и злото вървят заедно, през целият си "живот" ръка за ръка. Винаги е било и ще бъде така. Ако съществува място, където има само добро или само зло това е изкуствено място. Светът не е и няма да бъде такъв!

Иван КОСТАДИНОВ, VI а клас, 2010г.

Доброто в мен и около мен

В живота на човека доброто и злото вървят ръка за ръка. Как да разберем кое е добро, ако не познаваме неговата противоположност. Какво означава да си добър човек?

Да не крадеш, да не лъжеш, да не убиваш, да си себеотдаден и да обичаш другите. Дали това е достатъчно?

В много случаи, за да победи злото, добрият човек трябва да използва не дотам почтени средства. Тогава какво го прави по различен от другите?

Може би самоуважението или уважението на другите, защото няма безгрешни хора. Всеки някога е криввал от правия път - в името на нещо добро, може би.

Според мен няма напълно добри или лоши хора. Всички се раждаме еднакви, а в зависимост от житейските ситуации и това как реагираме на тях, хората около нас ни определят в категорията - добър или лош. Иначе около нас доброта, колкото щеш.Стига да можем да я открием.Тя е навсякъде - в ласката на мама, в лъчезарните детски очи, в искрената приятелска дума, в трепета на уморената старческа десница, протегната за помощ.

Нека по-често се вглеждаме в хората около нас, в делата им, посветени на другите. Да си "откраднем" по малко и един ден, когато някой има нужда от нея, да му я поднесем като най-искрен дар.

Без да търсим чуждото одобрение и отплата за делата си, може би това ще означава, че сме добри.

Цветелина СИМЕОНОВА, V в клас, 2001 г.

Да бъдеш, а не да изглеждаш

Дали за да не сме сами в свят на идеални, за да не сме черните сред белите, дали за да не се чувстваме самотни, дали за да прикрием недостатъкили пък да скрием добродетели - ние често играем роли, стоим зад маска, прикриваща душевността ни, истинската ни същност.

Можем да отричаме, но неоспорим факт е, че поне веднъж сме били други. Може би ни се е налагало при стечение на някои обстоятелства. Най-често, обаче, това идва от подсъзнанието ни, което ни подтиква да се държим, да говорим, да се обличаме по различен начин. Въпреки съпротивлението ни, не винаги можем да се противопоставим на самите нас. Причина за това поведение може да бъде несигурността в себе си, недоверието към човека отсреща, страхът от обществото. Ръководим се от тези фактори, които често са насочени срещу нас и ние , за да се защитим, слагаме броня, която има опасност да не се махне. Това се получава и при учениците. Те са с две лица - едно в училище и друго - вкъщи.Сутрин стават и слагат маската, която обаче с времето се превръща в част от истинското лице. Това е следствие от компанията, с която се движат от времето, в което живеем.

При някои промяната е за добро, но когато е отрицателна, страдат не само те, а и хората около тях. Може да искат да направят впечатление, да обидят или ядосат някого, или просто за своя угода, но когато останат сами със себе си, усещат самотата, защото не могат да се познаят и няма никой, който да ги познава.А ако се опитат да свалят маската, може да бъдат отритнати и тогава най-много ще ги боли, защото ще бъде отблъснато истинското им "аз". Ще наранят не маската, а личността зад нея.

Преди да се разкриеш пред някого, трябва сам себе си да си опознал. Да опознаеш недостатъците си, приоритетите си, знанията и възможностите си, защото те ни правят по силни, индивидуални, различни. Да не забравяме, че не сме сами, всички са различни, дори понякога да не ни се струва така.

"Бъди себе си, има достатъчно други хора!" - тази мъдрост може да ниръководи по житейския ни път и само ние можем да го извървим - такива, каквито сме.

Карина ДИМОВА, VII а клас, 2008 г.

15-и септември 2008 г. Учителският колектив

ЛЕТОПИСНА КНИГА

Историята на нашето училище е свързана с развитието на град Балчик и на просветното дело в него. Събитията и фактите, които са събрани в тези летописна книга, както и хората, главно учители, са работили в името на развитието и процъфтяването на нашия град по време на сложните и трудни национални и обществено-политически борби. Затова и в тази летописна книга се преплитат в едно развитието и съдбата на училищата, просъществували на територията на града ни в различни времена. Остават огрaмотени, просветени ученици, които по-късно поемат в свои ръце просветното и културното дело на града. Открояват се имената на граждани и учители, посветили живота си на благородната мисия да обучават и възпитават поколенията на един малък град, който създава просветните и културните си традиции в средата на XIX век. В Указ на Президиума на Народното събрание от 1957 г. се посочва, че основното училище в града ни е създадено около 1840 - 1845 г. Факт, който ни дава основание да се чувстваме горди като граждани на Балчик.

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Указ № 206.

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл.35 точка 7 от Конституцията на Народна република България и чл. 2 от Указа за ордените, медалите и почетните звания

Постановява:

Награждава сорден „Кирил и Методи" II ст. основно училище гр. Балчик, открито около 1840 и 1845 год. - за дългогодишна просветна дейност и добра учебновъзпитателна работа.

София, 21 май 1957 год.

Председател на Президиума на Народното събрание:
Секретар на Президиума на Народното събрание:

Събраните и обобщени материали в тази летописна книга нямат претенциите на широко проучване или на исторически документиран материал. Фактите са добросъвестно събрани от документите в Държавен архив в гр. Добрич, от това, с което разполага градския музей в Балчик, от сведения и архивите на жители на града.

Основават се на проучванията на дългогодишната учителка и основоположничка на градския музей КЛАРА НИКОЛОВА РУСЕВА - ПЕТКОВА. Систематизирани са през 1990 г. от директорката на училището Станка Дачева.

Следвайки историческата хронология развитието на просветното дело и на училище "Кирил и Методий" по-късно разделяме няколко етапа:

Училището в града през Възраждането.

Просветното дело в град Балчик през1878-1912г.

Времето на румънската окупация и до 1944 г.

Пред музейните експонати в класното училище

От 1944 г. досега

Към това описание като негова неделима част и допълнение са изискванията в писмена форма спомени на наши съграждани и дългогодишни учители - Клара Петкова, Донка Рашкова, от по-младото поколение, както и преписи от протоколни книги, публикации и други документи.

Летописната книга се допълва и от албум, в който са събрани снимки, отразяващи съдбата на училище "Кирил и Методий" и на другите училища в Балчик. Голяма част от снимките са преснети като дарение от нашия съгражданин и фотограф Георги Мирчев.

За да защитят своите интереси, учителите започват да се организират. През 1894 г. създават учителско дружество, което през 1896 г. става околийско. Дружеството е член на Българския учителски съюз, участва с делегати на учителските конгреси. През1895 г. на Първия кон-

грес делегат от Балчик е учителят Ненчо Христов. На II конгрес на БУС делегат от Балчик е Иван Котаров, а през 1900 г. - учителката Мария Скопанчева. Дейността на учителите не е свързана само с професията им. Те работят и сред обществеността. През 1908 година се основава светски хор по инициатива на учителя Иван Цанков. В хора участват учители. Солистка е учителката Стеляна Планинска. По спомени на учителката Стеляна Котарова учителят Иван Цанков е основал и мандолинен оркестър, в който свирят предимно учители.

В класното училище-музей

Учителите са вземали участие и в театралната самодейност. Поради липса на театрален салон, представленията се изнасят в зданието на житната борса. Сцената е импровизирана, декорите и завесите са рисувани от учителите, столовете са събрани от канцеларии и учреждения.

През 1902 г. учителите представят пиесата "Иванко", през 1903 г. "Високият смях" и комедията "Влюбените воденичари". Така се поставя началото и на обществения културен живот в града ни.

БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ В БАЛЧИК ПРЕЗ ПЕРИОДА 1913 - 1940 г.

По време на румънската окупация учителите бяха поставени под специален режим. Те не можеха да дават на учениците ония знания, които получаваха съучениците им в пределите на България.

В продължение на 27 години румънските власти не построиха нито една училищна сграда, а се задоволиха да си служат само с ония, които завариха през 1913 г. и които отнеха от българите.

Българското начално училище и българската частна прогимназия се помещаваха в частни сгради, наети от училищното настоятелство. Черната дъска, тебеширът и сметалото бяха единственото училищно помагало.

През 1928 г. Коста Атанасов Ючормански подарява за училище една къща, която е оценена за 500 000 леи. В акта на дарението се споменава, че служи само за училище. Този акт е предаден за съхранение в тогавашната българска легация в Букурещ. Още през лятото на 1928 г. училищното настоятелство приспособява подарената къща за училище и нарежда да се настани в нея Българската смесена гимназия. Но това не е за дълго. През 1929 г. това училищно помещение изгаря. Изразява се съмнение, че пожарът е предизвикан от румънските власти. Това силно възмущава родолюбивите българи, които решават да си построят още същата година нова и още по-хубава училищна сграда. От осигуровката на изгорялата сграда училищното настоятелство получава 380 000 леи. От тази сума то дава 250 000 леи за купуване на малка къща с дворно място на улица "Щефан дел маре"№ 18/ днес, ул."Димитър Дончев"/. Този имот има площ 800 кв. м. Училищното настоятелство не е било утвърдено пред законите като юридическа личност. При това положение то можело да бъде разтурено, а имотите му конфискувани. Ето защо, според едно тайно споразумение, имотът е предаден в условна собственост от Павел Петров на гражданина Ангел Люцканов, за да се избегне каквато и да била намеса на румънските власти. С наличната сума от 150 000 леи, събрани от жителите на града, заедно с остатъка на застраховката на изгоря-

В двора на църквата "Св. Николай Чудотворец"

лата сграда, след като са избрани пощадените от пожара материали, започва изграждането на масивна сграда с 9 класни стаи и две канцеларии. Преди да изчерпи наличните средства, училищното настоятелство се обръща за помощ към Българската държава. Отпусната е сумата 1 550 000 леи чрез българската легация в Букурещ. Строежът започва през юли 1929 г. и привършва през ноември 1929 г., като се включват масово зидари - българи. До освобождението от румънско робство през 1940 г. прогимназията и началното училище се помещават в тази сграда. По-късно, когато нуждите на училището нарастват, дотолкова, че класни стаи не стигат, а освен това към училището биват открити забавачница и безплатна трапезария, закупува се една съседна сграда и двор за училищните нужди. Покупката се извършва от УН, което е преименувано в Българско културно общество. Новопостроената училищна сграда става паметник на усилията на българите да имат свое училище. Тук учениците през времето 1929-1940 г. се възпитаваха в здрав народностен дух, който мъжествено се противопостави на всяко домогване на поробителя да затъмни народностното съзнание.

В тази сграда българските деца и родителите им са се чувствали като на своя, българска земя. Училището е извор на българската култура. То подхранва надеждата, че избавлението е близко.

В протоколната книга на Българската частна смесена прогимназия от 1929 - 1934 г. е отбелязано, че в първоначалното училище главен учител е Панайот Иванов и преподаватели Иванка Кънева, Мария Станева, Керка Димитрова, Веса Шишманова, Тодор Рашков, Елена Петрова, Донка Рашкова.

В прогимназията директор е бил Христо Стойчев, Клара Петкова, Петко Петков, Стефан Петров, Цвета Коларова, Стефана Ковачева и преподавателката по румънски език Елена Йонеску.

През 1930 г. е въведено задължителното изучаване на румънски език в трето и четвърто отделение. За преподавателки са назначени Надежда Кънчева и Ганка Тракийска, завършили румънска гимназия. Съгласно член 36 от Закона за частното образование, обучението се води на матерен език, с изключение на предметите румънски език, румънска история и география. По молба на учителката са доставени нужните материали за забавачницата от училищното настоятелство. "Доставени ми бяха художествени картини по предметно обучение, най-разнообразни материали по ръчна работа и играчки. Според мнението на инспектори, дошли на ревизия такава забавачница и във Варна не е имало" - пише Ст. Котарова. През 1909 г. е построено и училището в Гемеджи махала, което носи името "Кирил и Методий".

Училищни празници са 1 май и 11 май - Денят на Светите равноапостоли Кирил и Методий

Първи май се празнува с излет до сборно място, където всички ученици, заедно с учителите, прекарват в песни и игри.

Особено тържество се празнува на 11 май. На 10 май учениците и учителите отиват за божур в местността Кулака. Още от вечерта те окичват с венци и цветя класните стаи и училището. От ранно утро градът зашумява от веселата глъчка на деца, спретнати, с чисти нови дрехи, с венчета от цветя на главите. С песни в дълги редици отиват на молебена на централното училище. След завършване на церемонията по стара традиция и по инициатива на общината, на учениците се раздава симит и парче прясно сирене. Оттам се отправят на Сборно място, където се извиват кръшни хора. Тук са и родителите на децата. Вечерта веселието продължава на площада. В своите спомени Стеляна Котарова пише: Сред площада се запалваше катранена бъчва, която осветяваше целия площад и се палеха така наречените фишеци. Извиваха се хора и до късна вечер веселието продължаваше. Може би тези празненства бяха примитивни, но те си имаха на времето своята красота. Допълваха се от сравнително добрата музика на Капа Иван - бивш фелдфебел от военната музика в гр. Варна. Той беше създал сравнително хубав ансамбъл от 10 - 12 души музиканти и можеше да задоволява вкуса на тогавашното време."

Училищни празници са още първият учебен ден, дните, през които се провеждат изпитите и 29 юни - Петров ден, когато се раздават свидетелствата.

За учителите в празненства се превръщат и учителските конференции, които се устройват в града за размяна на мисли по обучението и се изнасят лекции.

През 1903 г на учителска конференция се взема решение да се подготви цикъл от сказки и всеки празничен ден да се изнасят в читалище "Паисий Хилендарски".

Положението на учителските слоеве не е добро. Една учителска заплата е 75 лв. за месец, през месец септември учителите не получават заплата. Учителят П. Иванов посещаваше дома на Петрови - бяха роднини. Не зная защо той винаги ходеше с бастун, вероятно така е била модата. Един ден заедно с Божо видяхме, че съседката ни суши сливи на покрива на курника. Вързвахме на сопа канче и от разстояние започнахме да теглим и вземаме от сливите, но съседката ни видяла, развика се, тръгна към дома да се оплаква на майка ми. Ние побягнахме и се скрихме зад къщата. Когато се огледахме, видяхме, че учителят П. Иванов ни гледа и е

видял всичко. Много се сконфузихме, но той нищо не ни каза. На следващия ден ме изпита по математика и аз не можех да реша задачите. Тогава той ми каза: "Много умно измъкваш сливите на съседите, но задачите не можеш да решиш."

Това морално наказание съм запомнил досега.

Учители в българското частно училище ми бяха още Д. Станев, Клара Петкова, Коларова - по химия и Димитър Желев. Той беше високо образован човек. Завършил е в Австрия и преподаваше по немски език. По късно беше кмет и околийски управител до 9.IX.1944г.

В двора на сегашната Художествена галерия, до дома на д-р Караяшев, се намираше Българската смесена прогимназия. Сградата беше подарена за училище от Ючормански. Това училище изгоря. За известно време след пожара учихме в сградата на ъгъла на ул."Велко Ангелов" и "Толбухин" - доскоро детска градина.

През 1929 г. започна строежа на училището срещу Мънката. Запазена е снимка за построяването на това училище. На преден план е Т. Рашков и има надпис: "Българска смесена частна прогимназия". За построяването на това училище средства са получени и от Българската легация в Букурещ. Тъй като България не може пряко да подпомага делата на българите под румънско робство, средствата се даваха "от името на частни лица". Оформяха се квитанции на името на частни лица. Доскоро на тавана ни се пазеха такива квитанции.

Развитието на просветното дело се е подпомагало от Българското културно общество, чийто председател за известно време беше Стефан Бончев. Българското културно общество организираше изнасянето на пиеси и други представления. През 1934 г. изнесохме пиеса "Любов към изкуството". Аз рецитирах стихотворението "Заточеници", като някои стихове бяха перифразирани така, че да изразят положението на поробените добруджанци.

Гимназията завърших в Добрич /Базарджик/. За да получа диплома, трябваше да се явя на изпит по румънски език в Констанца и да платя 3 000 леи. Баща ми беше банкрутирал. Не можеше да внесе таксата. Затова се дипломирах едва през 1941 г. по времето, когато в Добрич по погрешка паднаха около казиното две бомби.

Любен Пенков

Училищен фанфарен оркестър

Една заслужена и непреходна гордост на ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - гр. Балчик, е действащият с повече от 30 години художествено-творческа дейност ученически фанфарен оркестър. Сформиран е през есента на 1979 година и ръководен от ентусиазираните учители-диригенти: Петранка Атанасова Иванова - 2 години; Тодор Димитров Тодоров - 26 години; Севдалина Сивкова - 2 години и от учебната 2009/2010 година Евгений Георгиев.

През изтеклия период на музикално и естетическо въздействие върху малки и големи, оркестърът е озвучавал с мажорните си звуци многобройните училищни и градски тържества, сред които най-впечатляващи са: празничните изпълнения в ритъма на марша при дефилиране и шествия на градските училища при отпразнуване Деня на славянската писменост и култура - 24 май / ежегодно/, откриване и дефилиране с участниците в Международния детски фестивал "Усмивките на морето", на откриването на републиканското юношеско първенство по волейбол в Балчик и много други...

Фанфарният оркестър с ръководител Тодор Тодоров през учебната 2005-2006 г.

ИЗ ИСТОРИЯТА НА УЧЕБНОТО ДЕЛО В ГРАД БАЛЧИК

УЧИЛИЩЕТО В ГРАДА ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО

В началото на XIX век поради честите войни, които води Османската империята, Добруджа представлява коридор, по който се движат турски и руски войски. Добруджа е обезлюдена, тъй като добруджанската степ не дава подслон на населението през трудните години на войните. Българското население е принудено да напуска своите селища. Едва след 1812 г. започват да се заселват обезлюдените селища с българи-овчари от Котел, Медвен, Жеравна и други.

За народностния състав на населението в Балчик научаваме от автобиографията на първия възрожденец в Балчик - дядо Кольо Райчев, родом от гр.Трявна. Той се заселва в Балчик през 1833 г. "Останал от незапомнени години без християни - пише дядо Кольо Райчев в своята автобиография - и Балчик просъществувал до 1844 като турско селище".

След Одринския мирен договор много българи от Старозагорско, Новозагорско, Чирпанско, Ямболско, Шуменско и Търновско, изтеглили се заедно с руските войски в Бесарабия, се връщат в Добруджа. Няколко семейства се заселват в Балчик в квартал Гемиджи, където си построяват къщи. Дотогава Балчик се намира в постоянен упадък. Едва след Кримската война, когато турското правителство разрешава износа на зърнени храни, градът се замогва.

Историята на учебното дело в гр. Балчик е свързано със социално-икономическото развитие и етническия характер на града през Възраждането. Борбата за българското училище се води паралелно с борбата за българската църква. С увеличаване на българското население нараства и националното съзнание. Заселилите се българи преобразяват българската община и повеждат борба за своята църква и училище срещу опитите на Цариградската патриаршия да ги потърчи. С помощта на варненския владика Йосиф - родолюбив българин от Серес - и неуморната работа на дядо Кольо Райчев българите от Балчик получават разрешение през 1645 г. да построят църквата "Св. Николай Чудотворец". Същата година откриват и училище в двора на църквата. За учител е назначен Стойко Иванов, който учи децата на български и на гръцки език. Възраждащият се елинизъм и особено духовната експанзия на гръцката църква, през следващите години създават немалко трудности за укрепване на българското училище в Балчик. Техни представители в града са гръцките търговци и агентите на големите търговски къщи от Триест и Цариград. През 1847 г. на мястото на митрополит Йосиф пристига гръцкия владика Порфирий. От този момент се засилва и велико-гръцката пропаганда. В Балчик тази пропаганда се води от гръцкия консулски агент, назначен през 1847 г. За да злепостави българите от Балчик пред владиката, той ги обвинява в бунтарство и успява. Българското богослужение и българският език са забранени, а църквата "Св. Николай Чудотворец" и училището са погърчени.

"Със силата на владиката Порфирий изгониха ни българския епископ и българският поп Йоана и българския учител Стойка, предадоха българските книги на Саталмашката черкова и с парите купиха унгарски книги и тъй ни обсебиха черквата със силата на този български гонител".

Балканджията Кольо Райчев не се отчайва, още повече, че се замогва материално. Той притежава седем сгради в Аязма махала. През 1848 г. той подарява една за нуждите на училището като се условил с Параскев Николов от Сливен за 3000 гроша да бъде учител на това училище.

В тази сграда училището се помещава три години, до 1851 г. когато сградата е превърната в църква, наречена "Св. Троица". В съседство с нея Кольо Райчев построява училище с две стаи - една за момичетата и момчетата и една за учителя. Училищното място от 350 аршина е подарено също от дядо Кольо.

Но и втората българска църква и училището били погърчени. Същата участ има и третата българска църква "Св. Богородица" и училището в нея.

През 1856 г. като учител в Балчик постъпва Константин Дъновски. Той учителства до 1856 г. След него е приет Димитър Гаврилов от Казанлък, който учителства до 1859 г. След Великденските събития в Цариград от 1860 г. балчишките българи се отказват от гръцката патриаршия и признават за свой църковен глава Иларион Макариополски.

По тяхно искане учителят Димитър Гаврилов е ръкоположен от Иларион Макариополски за свещеник на църквата "Света Троица". На негово място постъпва даскал Константин от Търново. Той изхвърля окончателно гръцкия език от училището и обучава децата сам на български език. По това време броят на учениците достига 100 момичета и момчета.

До 1866 година в продължение на 7 години след даскал Константин учителства Петър

Стоянов от Котел, който също по искане на местните българи е ръкоположен за свещеник. Училището остава за известно време без учител. През 1870 година е приет за учител Атанас Райчев от Балчик, който също иска да стане свещеник. Във в. "Македония" бр. 47 от 2 май 1870 г. със загриженост е отбелязано: "Да не остава мястото му ни най-малко празно, защото с толкова мъки събраните дечица мъчно ще ги съберат после и да не кажат бащите, че все тъй ще върви".

В училището до 1870 г. се дава елементарно образование, което едва ли се различава от това на обществените килийни училища. Момчетата и момичетата се обучават заедно.

Според "Описание на Балчишката и Манкалленската окръжности" в документ от 1 май 1871 г. е отбелязано, че в Балчик има 3 училища, които се помещават в църковните дворове: 2 български - мъжко с 62 ученика и девическо с 36 момичета и с двама учители: Атанас Райчев и Петър Икономов. Има и 1 гръцко с 24 ученика.

До Освобождението училището в Балчик се утвърждава като един от главните фактори за национално пробуждане на българския дух в града. Неговото материално и морално обезпечаване е дело най-вече на Кольо Райчев, който няколко десетилетия стои на чело на църковните и просветните борби в града.

След Освобождението до 1890 г. обучението се води в училището, което се намира в двора на църквата "Св. Николай Чудотворец" в Гемеджи махала с две отделения. Разраства се и училището в "Медресето", бившето турско училище до джамията на площада, където се откриват четири отделения и забавачница. По-късно е открито и едно професионално училище, което носи името "Трудолюбие".

През 1891 г. е построено централно двуетажно училище-прогимназия, наречено по-късно "Отец Паисий". На първия етаж се помещават 4 отделения, а на втория - трите класа на прогимназията. Във всяко отделение има не по-малко от 30 - 35 ученика.

През 1906 г. е построено училището "Христо Ботев" в което се преместват 4 отделения, от Медресето, а забавачницата е в сградата на старата библиотека /до тогавашното Околийско управление. Сега там е ЦДГ № 1/, която се използва за същата цел до 1966 г.

Стелияна Котарова, учителка в тази забавачница от 1906 до 1912 година пише своите спомени: "Забавачницата, с прибавка подготвително отделение, събра децата на целия град. В тази голяма сграда се наредиха два реда чинове, по двадесет чина на ред, по 2 деца на чин, в едно отделение от 80 деца.

Когато се запълниха тези 40 чина с главички и очички, жадни да поглъщат всяка моя дума, аз осъзнах своето призвание. В ръцете ми суровият материал - глината, от която трябваше да вая техните души, да изкоренявам лошото, да насаждам доброто, красивото, да туря началото на разговор."

Вечер на народното творчество, 1972 г.

На гости на летците от авиобазата в Балчик, 1980 г.

СПОМЕНИ

Любен Филипов ПЕНКОВ, роден на 5 август 1916 г. в Балчик

Учих в малкото училище на сегашното ОУ "Кирил и Методий" около 1921-1922 година. Тук посещавах две години забавачницата. Къщата ни беше до самото училище. Тогава училището беше румънско. И в забавачницата се говореше на румънски език. Началните отделения учих в българското частно училище, което се помещаваше в сградата на днешния съд. Сградата беше собственост на Щереви, а българското културно общество плащаше наем.

Учениците в българското училище също трябваше да изучават румънски език. Тогава директор на румънското училище беше г-н Нушу. Запазил съм спомен за един мрачен и зъл човек. Когато бях във II отделение, той ни преподаваше румънски език в българското училище. Когато не знаехме някоя дума, удряше ни по челото и казваше:"Тъпнитуле" /тъпако/. Наказваше ни на колене върху царевични зърна. Спомням си как наказа Величка Вълчанова. Тя трябваше да стои изправена с вдигнати, изпънати ръце. Сред тишината на умирилия се клас се чу силен вопъл. Наказаното момиче се беше напишало. Всички се чувствахме потиснати и накърнени.

Заедно със Стоян Маринов и сина на директора Нушу се качвахме на тавана на училището да ловим гълъби. Макар че таванът е доста висок, изправяхме закачалката и по нея стигахме капандурата. Веднъж със Сота /сина на Нушу/ на тавана се бе покачил и нашият връстник Петър Велчев. При слизането неволно ритнал закачалката и увиснал на ръцете си. Директорът живееше в самото училище. Жена му се отзовала на виковете на децата, но Петър Велчев толкова се изплашил, че след няколко месеца почина.

В Българското класно училище учих до 1925 г. и завърших IV отделение. Съученичка ми беше Милка Станева. Нейните родители бяха учители в същото училище.

През 1924 г. или 1925 г. на площада имаше посрещане на румънския цар Фердинанд /баща на Карол II/. Общинският съвет тогава се помещаваше в сегашната сграда на музея. Учениците бяха подредени в права линия. Госпожа Станева ни каза, когато царят се появи, да викаме "Траяска реджеле Фердинанд!", но да казваме "Да живее цар Борис!". По този начин тя възпитаваше и поддържаше националното ни самосъзнание.

Учители в Българското частно училище, които си спомням:

Главен учител беше Тодор Добрев. Панайот Иванов ми е преподавал по математика. Спомням си следния случай. Около малката сграда на сегашното ви училище живееше моето семейство, а зад нас - семейството на Олга Деветакова /тогава Петрова/.

Учениците от 3-и клас с учител Жечка Пенева, 1976 г.

Ученици през учебната 1972 г.

Спомени на Стефан Спиров ЦВЕТКОВ, 81-годишен

ЗА ОБУЧЕНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО В ДВОРА
НА ЦЪРКВАТА "СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ"

На седем години съм тръгнал на училище. Учил съм в първо и второ отделение в училището в двора на църквата "Св. Николай Чудотворец". Учители са ми били Илия Кънев от Балчик и Пенчева.

Учихме сутрин и след обяд в 15 ч. В сряда и събота учихме само сутрин. Всеки ден на обяд се прибирахме в къщи.

Имахме учебни часове по смятане, естествознание, закон Божи, отечествознание, четене и писане. Пишехме на плочи с калем.

По четене и по писане имахме тетрадки. Много рядко ни даваха за домашна работа да се научи някое стихотворение.

Училището имаше 3 стаи. В класната стая имаше дълги и ниски дървени чинове за двама и четирима души. Отпред имаше маса. Черната дъска се намираше на западната стена.

В училището се празнуваха всички празници - Коледа, Великден. На Коледа се ходеше в църквата "Св. Николай Чудотворец". Гръцката църква по това време беше запустяла. На празника на Св.Св. Кирил и Методий - 11 май, до обяд имаше църква, а след обяд се ходеше на сборното място.

Начело на училищното настоятелство беше бащата на Радой Върбанов - Димитър Върбанов от Балчик. Той беше училищен и църковен настоятел, когато бях във II отделение /1909 - 1910 г./ се правеше училище "Кирил и Методий". Правеха го строители - загорци. На неговото място имаше квартал. Къщите ги събориха. След като се изкопаха основите, Димитър Върбанов строи учениците и отидохме на мястото, където ще бъде новото училище. Дойдоха майсторите. В северозападната част на двора бе пуснат един камък с писмо, книга, пари. След една година беше направено и започнаха там занятия.

От моите съученици днес са живи само Йордан Георгиев и Борис Тачев.

20. XII. 1983 г. Записала: Звездана Филипова

Препис от архива на ГИМ - Балчик, инв. № 166

В спомените на Александра Панайотова ЙОДЖИЕВА се потвърждава, че училищен настоятел е бил Димитър Върбанов.

ГИМ - Балчик, инв. № 167

На опитното поле (1971-1972 г.), 7-и клас с преподавател Мария Бонева

1981 г. Пред паметника на Васил Левски

За Тодор РАШКОВ

Роден е през август 1905 г., починал на 10 октомври 1943 г.

Учил е в Силистренската гимназия. Като отличник е изпратен да следва в Букурещ, където е учил 3 години. Преподавал е в прогимназията, а след това в началното училище.

Имал голяма библиотека с прогресивна литература. През 1940 г. са я изгорили, за да избегнат усложненията с фашистките власти.

Тодор Рашков почива при неизяснени обстоятелства. Всички опити на близките му да изяснят как е бил убит, остават напразни. По време на мобилизация, заедно с други войници, пътува с камион. Разказват, че е бил свален от камиона и прегазен. Тялото му е донесено в закован ковчег. На близките не е разрешено да го отварят.

Всички, които по някакъв начин подсказват, че знаят обстоятелствата, при които е загинал Тодор Рашков, биват сполетени от неочаквана смърт.

Тодор Рашков е бил учител на Любен Цонков.

Разказано от Димитричка Т. Рашкова-Генова, дъщеря на учителя

Спомени на Еленка Стефанова ГЕОРГИЕВА,

родена през 1918 г.

Започнах да уча в забавачница, която се намираше в сегашната стара сграда на училище "Кирил и Методий". Тогава там беше румънско училище. Учителка в забавачницата ми беше домна Бану. В това училище учих в I и II отделение при домна Митушеру. Директори на училището през това време бяха Нушу и Йон Догару.

/Елена Георгиева даде снимка на децата в отделенията, датираща от 21 май 1930 г. На снимката се разпознават Еленка Георгиева, Жечка Костадинова, Веска Андрикова, Янка Стоилова, Георги Русев, Аспасия Панайотова, Марийка Йорданова, Енчо Ганев и др. заедно с учителката домна Митушеру.

От IV клас /след 1930 г./ постъпих в Професионалното училище, което се помещаваше в сградата Купата /финансова служба на ОбНС/. Професионалното училище се наричаше "Принцеса Елена" - името на румънската принцеса по това време.

Когато се ражда дъщеря й, ученичките бродират и шият роклички, ризички и други подаръци за новороденото.

В професионалното училище учих със Зафирка Гатева, Анка Боева, Горанка Попова. Успях да стигна до VI клас, без да мога да завърша последния IX клас. Причина беше заболяването на баща ми, който ослепя. Професионалното училище завърши Мика Керемедчиева, която е няколко години по-голяма от мене. Брат ми е роден през 1902 г. и учи в килийното училище. В магазина за хранителни стоки в Гемеджи също имаше училище.

Спомени на Жечка Костадинова ГЕОРГИЕВА, родена през 1922 г.

Учих в училището, което се помещаваше в старата сграда на "Кирил и Методий", от забавачницата до IV клас. Училището беше румънско. Учители ни бяха Догару и Орашану. В I отделение учих заедно с Кольо Лефтеров, Венета Костова, Надежда Долапчиева, Славчо Романов, Ганчо Ганев, Павлина Станева в училището срещу Мънката.

В I и II отделение пишехме на плочи. В III отделение получихме тетрадки. Учебници нямахме. Много се затруднявахме. Много исках да уча в българско училище. Само една година учих там. Дойдоха румънците у дома ни и казаха, че ако не се върна в румънското училище, ще ни глобят. Записах се в румънската Професионала.

Училището беше румънско професионално под патронажа на румънската кралица. В училище идваха принцесите, раздаваха ни бонбони, ходехме в двореца. Директорка беше домна Попеску.

Елена Петрова - от първите учители в ОУ "Кирил и Методий"

Донка Рашкова - от първите учители в ОУ "Кирил и Методий"

Част от учителския колектив през учебната 1973-1974 г.

БЪЛГАРСКО ОКОЛИЙСКО УЧИТЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

ПОЗИВ

КЪМ УЧИТЕЛИТЕ ОТ БАЛЧИШКО

Народният учител живее в мизерия.

Със заплатата, която му се дава, той гладува.

В това училище той убива здравето си.

Сред това общество напразно той дири смисъл на живота си.

.....

Позивът посочва завоеванията на учителите:

1899 г. - Изравняване на заплатите на учителките и учителите.

1900 г. - Пръв законодателен акт за учителските заплати.

1901 г. - Участие на учителите в борбата срещу десятъка.

1903 г. - Пръв Правилник за уволнението и местенето на учителите.

1909 г. - Увеличение на учителските заплати.

1910 г. - Повдигане на въпроса за училищните помещения.

.....

В края:

Елате, народни учители и учителки, да сгъстим редовете на българския учителски съюз и да го направим още по-мощен и по-силен. Само в неговите редове ще забравим за миг мизерията и в сърцето ви ще пламне неугасимата любов за борба и победа.

Балчик, 18.X.1911 г.

Документът е написан на пишеща машина. Ръкописен надпис гласи, че е прочетен на срещата на учителите в Каварна.

Държавен архив - Толбухин
ф 63К оп.I

ПРОТОКОЛНА КНИГА
НА БЪЛГАРСКОТО ЧАСТНО СМЕСЕНО УЧИЛИЩЕ 1929/1934 г.

ПРОТОКОЛ №3/4.XII.1929г.

Дневен ред:

1. Обмисляне на въпроса за подпомагане на бедните ученици по случай Коледните празници.

Съветът, като взе под внимание доклада на председателя и мнението на отделните преподаватели... счита, че мнозина ученици ще посрещнат празниците полугладни, полубоси, даже и ненахранени, а най-вече тия на падналите в бойните полета или осакатените от войната.

РЕШИ

а) Избира комисия, която да събира помощи от Балчик и околията;

б) От събраните суми да се купят дрехи и обувки на бедните ученици;

в) Определя да се снабдят с дрехи следните ученици:

/Следва поименен списък и съответно кой какво ще получи:

панталони, връхна дреха, обувки - на всекиму по нещо.

От I отделение 17 ученика, от II, от III и IV отделение - общо 34 ученика получават по нещо/.

Г-н председателят докладва, че г-н Христо Енчев - търговец в гр. Балчик, е пожелал да облече 11 ученика, които да бъдат с добър успех и сираци от войната.

Съветът, след като изказва своето възхищение от хумания жест на г-н Христо Енчев, а още повече, че тази постъпка е втора по ред, че и миналата година г-н Енчев се притече на помощ, му благодари.

ПРОТОКОЛ №4/15.XII. 1929 г.

Съветът одобрява направените разходи от 17063 леи за подпомагане на бедните ученици.

ПРОТОКОЛ № 4 / 15.XII.1929 г.

Съветът одобрява направените разходи от 17063 леи за подпомагане на бедни ученици.

ПРОТОКОЛ № 3 / 4.XII.1930 г.

Съветът взема решение за разпределение на средствата за подпомагане на бедните ученици.

ПРОТОКОЛ № 1 / 30.VIII.1930г.

1. Определяне на деня и начина на записване на учениците от 1930/1931 г.
2. Решение на съвета за целодневно обучение

Сутрин: 8:30 - 12:00 ч.

След обяд: 14:00 -16:00 ч.

3. Часовете от 45 мин., а последния IV час - 30 мин.

ПРОТОКОЛ №8 / 29.VI.1931 г.

Съветът има задача да изработи годишния отчет

1. Брой на записаните ученици:

момчета - 123, момичета - 83, общо 206 ученика

2. Времетраене на учебните занятия.
3. Ваканции.
4. Инспекции: Училището се инспектира от румънските ревизори г-н Георгю Шербан и г-н Т. Панаджу.

Извършват се инспекции и от окръжния инспектор г-н Константинеску.

5. Училищен персонал:

Обучението се ръководи от 10 учители: П. Иванов, Иванка Кънева, Мария Шишманова, Елена Петрова, Мария Т. Рашкова, Донка Стефанова, Ганка Иванова, Надежда Кънчева, Керка Димитрова.

6. Отпуски на учителите.

III. Движение и успех на учениците.

IV. Учение.

Обучението се затруднява поради това, че няма учебници. Учителите са принудени да се водят по румънски учебници, а учениците да си записват.

/Ежегодно учениците се явяват на изпити пред комисия от представители на румънските училища. За затрудненията по време на изпитите - сведения от този протокол и от записките на Клара Петкова/

V. Хигиена.

VI. Училищна покъщнина: черни дъски, маси, столове, помагала и пособия - изброяват се.

Библиотеката на училището е богата, но има само 2-3 детски списания.

VII. Фонд за подпомагане на бедните ученици.

ПРОТОКОЛНА КНИГА ОТ 1946 г.

Протокол № 1 / 7.11.1946 г.

1. Разделяне между бедни, болни и отличили се ученици сумите от 760 и 990 лв. от фонда на "Ученическа взаимоспомагателна каса" при МНП

Протокол № 2

Вземане на решение за честване на Ден на народните будители.

Какво е направено по плана на училището от 15.IX до 30.XII

ПРОТОКОЛНА КНИГА 1951-1955 г.

Протокол № 1/5.IX. 1951 г.

Посочват се учителите: директор Ив. Христов, учители: Веса Шишманова, Куна Цанкова, Вера Кузманова, Веса Цветкова

Протокол № 2 / 1 .X

1. Разглеждане на въпроса за откриване на курсове за неграмотни

Протокол № 3/ 4

Разглеждат се окръжни, ежемесечни отчети на учителите. Обсъжда се работата в курсовете за огрaмотяване.

През този период от време училището е било основно.

Въпроси, с които се занимава учителският съвет:

1. Развитие на организация "Септемврийче".
2. Ежемесечни отчети на учителите.
3. Подпомагане на бедни ученици.
4. Огрaмотяване.
5. Вземане на решения за провеждане на трудови дни.
6. Определяне на маршрут за екскурзия.

Датите на протоколите показват, че ежемесечно, а понякога и по-често са се провеждали заседания на учителския съвет.

ПРОТОКОЛНА КНИГА НА ОУ "КИРИЛ И МЕТОДИЙ" - БАЛЧИК

1954/1955 г.

Книгата е в Държавен архив - Толбухин

Протокол № 1/ 24. VIII. 1954 г.

Дневен ред:

1. Разделяне на класовете.
2. Приемане на плана за 1954/55 г.
3. Правилник за вътрешния ред на училището.
4. Приемане на седмична програма.
5. Приемане на денонощния режим на учениците.
6. Разглеждане на Окръжно № ...

Протокол № 2/ 3.X. 1954 г.

1. Изпълнение на плана м. IX
2. План за м. X
3. Изграждане на кръжоци: "Сръчни ръце" - Вера Кузманова, Танцова група - Величка Цонева, Хор - Христо Тричков.
4. Приемане на план на дружина "Митко Палаузов".

В протокола подробно се посочва кой учител какво конкретно е извършил.

/Културно - просветна работа в квартала, слушане на лекция, изнесена от лектор от Варна, род. среща, трудови дни, агитки, лозунги/

КИРИЛ и МЕТОДИЙ

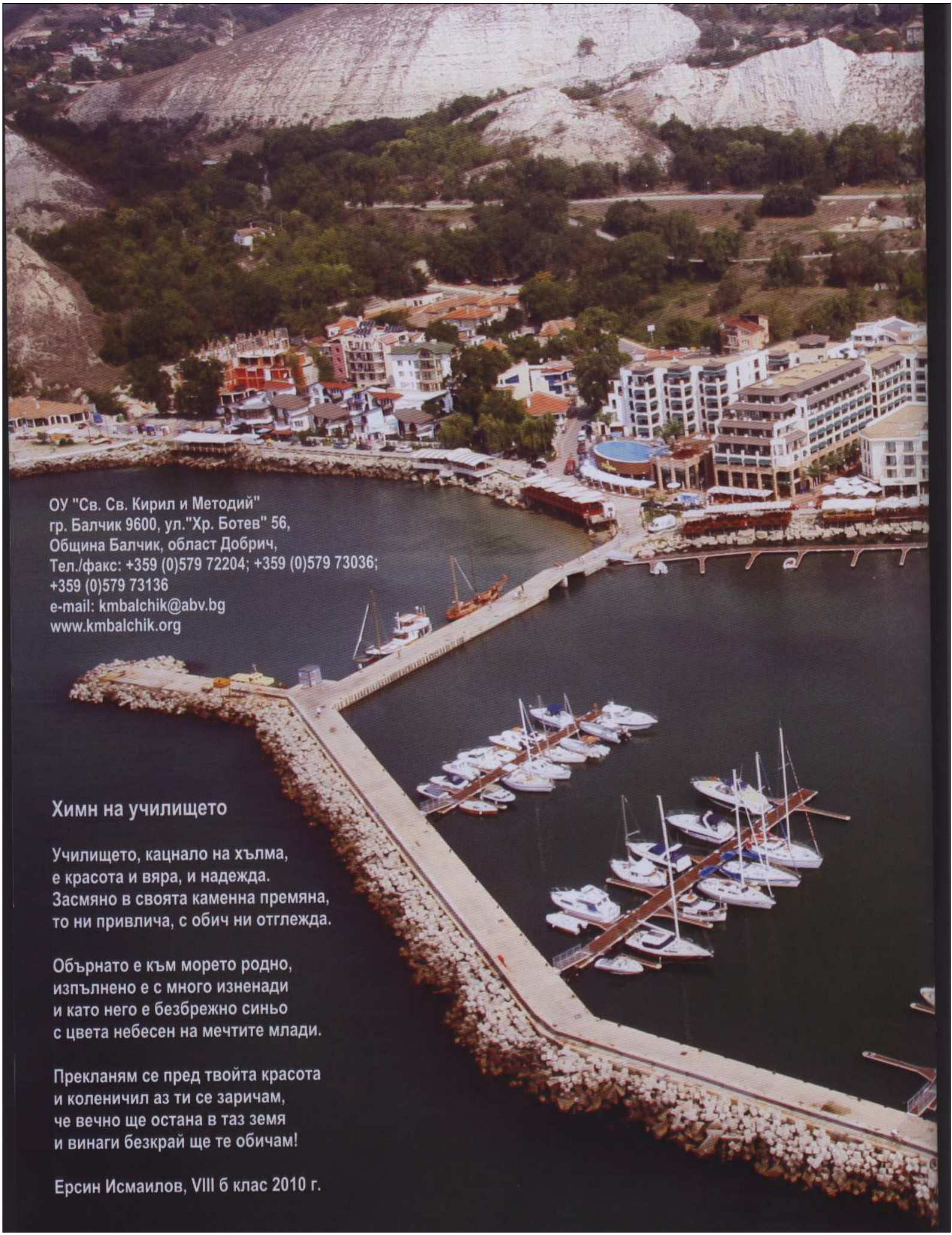

ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"
гр. Балчик 9600, ул."Хр. Ботев" 56,
Община Балчик, област Добрич,
Тел./факс: +359 (0)579 72204; +359 (0)579 73036;
+359 (0)579 73136
e-mail: kmbalchik@abv.bg
www.kmbalchik.org

Химн на училището

Училището, кацнало на хълма,
е красота и вяра, и надежда.
Засмяно в своята каменна премяна,
то ни привлича, с обич ни отглежда.

Обърнато е към морето родно,
изпълнено е с много изненади
и като него е безбрежно синьо
с цвета небесен на мечтите млади.

Прекланям се пред твойта красота
и коленичил аз ти се заричам,
че вечно ще остана в таз земя
и винаги безкрай ще те обичам!

Ерсин Исмаилов, VIII б клас 2010 г.